

Käsitöö ja kodunduse ainekava

Käsitöö ja kodundus on õppeaine, mis lõimib teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega. Käsitöö seos tarbekunstiga loob loomingulise eneseteostuse eeldused. Arutletakse kunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja kergetööstuse tähtsuse üle ajaloo ja tänapäevamaailmas. Tutvutakse erinevate materjalide ja nende omadustega ning proovitakse nende kasutamise mitmesuguseid tehnikaid. Õpitakse nägema ja leidma huvitavaid, uudseid lahendusi esemete ja toodete disainimisel. Oluline on säilitada ja arendada rahvuslikke kultuuritraditsioone nii käsitöös kui ka kodunduses. Kodunduse tundides õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust; analüüsitakse inimeste tarbijakäitumist, väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat. Käsitöö ja kodundus kujundab õppeainena õpilases praktilist mõtlemist, loovust, käelise tegevuse arengut ja eneseanalüüsi võimet ning arendab tehnoloogiaalast kirjaoskust.

1. Üldpädevused

Tehnoloogia õppeained toovad üldpädevuste kujundamisse ühiste arutelude ja teoreetiliste teadmiste omandamise kõrval igapäevaeluga sarnanevaid olukordi, ühistööd ning erinevaid projekte.

Väärtuspädevus

- ✓ Loovust arendavad tegevused ja projektid õpetavad arvestama erinevaid arvamusi ja ideid. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda töördõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.

Õpipädevus

- ✓ Õpitakse nägema ja analüüsima tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogetakse teisteski õppeainetes õpitu vajalikkust praktikas.
- ✓ Töö iseseisev korraldamine toimub alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga arendab suutlikkust probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada.

Suhtlemispädevus

- ✓ Ühised ülesanded ja projektid võimaldavad õppida teisi arvestama, vajaduse korral teisi aidata.
- ✓ Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.

Ettevõtlikkuspädevus

- ✓ Tehnoloogia valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.
- ✓ Esemeid valmistades läbitakse toote arendamise tsükkel idee leidmisest kuni valmis esemeni.
- ✓ Aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmodelite kaudu.
- ✓ Mudelitena võib mõista üksikisiku (õpilase) toodete disaini, meeskonnatööna mingi toote kavandamist ning selle valmistamise organiseerimist klassis.

2. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

- ✓ Kujundatakse iseseisva tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel.
- ✓ Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on tähtsad tulevases tööelus.
- ✓ Oma ideede rakendamiseks tehnoloogiliste võimaluste valimine, töö kavandamine ning üksi ja koos töötamine aitavad arendada ning analüüsida oma huvisid, töövõimet ja koostööoskusi.

- ✓ Õppetegevus võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga (nt ettevõtete külastamine): õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud elukutseid, ameteid, erialasid ja edasiõppimise võimalusi.
- ✓ Õppetegevus annab õpilastele teadmised sellest, et eri töödel võivad olla erinevad nõuded ja ka töötingimused, ning nii suunatakse õpilasi analüüsima, kas nende tervislik seisund ja füsioloogiline eripära sobivad selleks, et teha neid huvitavat tööd.
- ✓ Õpilaste tähelepanu juhitakse sellele, miks on oluline tööohutusest kinni pidada ja kuidas võib tervise kahjustamine piirata teatud valdkondades töötamist.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

- ✓ Toodet või toitu valmistades on tähtis säästlikult kasutada nii looduslikke kui ka tehismaterjale.
- ✓ Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele.
- ✓ Jäätmete sortimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiategemisi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

- ✓ Algatusvõime, ettevõtlikkus ja koostöö on tihedalt seotud tehnoloogiaainete sisuga. Ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete õpetamise põhilisi eesmärgi.
- ✓ Ettevõtlikkust toetavad oskuslikult ellu viidavad projektid, mis annavad õpilastele võimaluse oma võimeid proovile panna.

Kultuuriline identiteet

- ✓ Tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.
- ✓ Õpitakse kasutama rahvuslikke elemente esemete kavandamisel.

Teabekeskond

- ✓ Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide jaoks infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust.
- ✓ Interneti kasutamine võimaldab olla kursis tehnoloogiliste uuendustega ning tutvuda kogu maailma disainerite, inseneride ja käsitöötajate loominguga.

Tehnoloogia ja innovatsioon

- ✓ Tundides kasutatakse erinevaid materjale ja töötlusviise.
- ✓ Ülesandeid lahendades ja tulemusi esitledes õpitakse kasutama arvutiprogramme, leitakse võimalusi rakendada õppeprotsessis digikeskkonda.
- ✓ Tutvutakse arvuti abil juhitavate seadmete ja masinatega, kuna nendega töötamine loob võimaluse õppida tundma tänapäevaseid tehnoloogilisi võimalusi.

Tervis ja ohutus

- ✓ Tutvutakse tööohutusega eri tööde puhul ning õpitakse arvestama ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ning nende omadustega aitab teha esemelises keskkonnas tervisest lähtuvaid valikuid.
- ✓ Tervisliku toitumise põhitõdede omandamine ning tervislike toitude valmistamine õpetavad terviseteadlikult käituma.

Väärtused ja kõlblus

- ✓ Tehnoloogiaained kujundavad väärtustavat suhtumist uudsetesse, eetilisi ja ökoloogilisi tõekspidamisi arvestavatesse lahendustesse.

- ✓ Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi, kuidas arvestada kaaslastega, arendada organiseerimisoskust ning lahendada konflikte.
- ✓ Kodunduse etiketiteemade kaudu kujundatakse praktilisi käitumisoskusi, õpitakse mõistma käitumisvalikute põhjusi ja võimalikke tagajärgi.

3. Lõiming

Tehnoloogia ainevaldkond seostub kõigi läbivate teemadega.

„Keskkond ja jätkusuutlik areng“. Toodet valmistades on tähtis kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele. Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid aitavad kinnistada ökoloogiategemisi.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“. Oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärke. Ettevõtlikkust toetavad oskuslikult elluviidud projektid, mis annavad õpilastele võimaluse oma võimeid proovida.

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“. Tutvumine tehnoloogia arengu ja inimese rolli muutumisega tööprotsessis aitab tunnetada pideva õppimise vajadust. Oma ideede rakendamiseks tehnoloogiliste võimaluste valimine, töö kavandamine ning üksi ja üheskoos töötamine aitavad arendada oma töövõimeid.

„Kultuuriline identiteet“. Tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas. Õpitakse märkama ja kasutama rahvuslikke elemente esemete disainimisel.

„Väärtused ja kõlblus“. Tehnoloogiaainetes kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteise arvestamisel, organiseerimisoskuse arendamisel. Kodunduse etiketiteemade kaudu kujundatakse praktilisi käitumisoskusi erinevates situatsioonides, õpitakse mõistma käitumisvalikute põhjusi ja võimalikke tagajärgi.

„Tervis ja ohutus“. Erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ning nende omadustega aitab teha esemelises keskkonnas tervisest lähtuvaid valikuid. Tervisliku toitumise põhitõdede omandamine ning tervislike toitute praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.

„Tehnoloogia ja innovatsioon“. Arutletakse intellektuaalomandi kaitse ning arvuti kasutamise võimaluste üle oma tööde kavandamisel ja esitlemisel. Õpitakse oma tööd virtuaalkeskkonnas esitlema.

„Teabekeskond“. Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid. Interneti kasutamine võimaldab kursis olla tehnoloogia uuendustega ning tutvuda disainerite ja käsitöötajate loominguga terves maailmas.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled

- ✓ Õpilastes kujundatakse oskust väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult.
- ✓ Teavet kogudes ja esitlusi koostades areneb õpilaste tehnoloogiline sõnavara. Õpilasi suunatakse kasutama kohaseid keelevahendeid ning järgima õigekeelsusnõudeid.
- ✓ Oma tööd esitledes ja valikuid põhjendades saavad õpilased esinemiskogemusi ning arendavad väljendusoskust.
- ✓ Õpilaste tähelepanu juhitakse kirjalike tööde (nt juhendid, referaadid) korrektselle vormistamisele.
- ✓ Tööülesannete ning projektide jaoks võõrkeelsetest tekstidest teabe otsimine toetab võõrkeelte omandamist.

Matemaatika

- ✓ Tehnoloogiaainetes kasutavad õpilased loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi. Õpilaste arvutustel ja mõõtmistel on praktiline tagajärg, vigu ja nende tagajärgi märgatakse kohe, mõistetakse, et analüüs ning paremate lahenduste leidmine on vältimatu.

Loodusained

- ✓ Selleks et töötada erinevate looduslike ja tehismaterjalidega, on tarvis tutvuda nende materjalide omadustega. Tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses puutuvad õpilased otseselt kokku mitme keemilise ja füüsilise protsessiga.

Sotsiaalsained

- ✓ Tehnika ja tehnoloogia arengu tundmine, arengu põhjuste teadvustamine ja edasiste arengusuundade mõistmine aitab tunnetada inimühiskonna arengut.
- ✓ Ühiselt töötades õpitakse teistega arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma. Õpitakse märkama ja hindama eri rahvaste kultuuritraditsioone.

Kunstiained

- ✓ Erinevate esemete kavandamine ja disainimine ning valmistamine pakub õpilastele võimalusi end loominguliselt väljendada.
- ✓ Õpitakse hindama uudseid ja isikupäraseid lahendusi ning märkama toodete disaini funktsionaalsust ja seoseid kunstiloomingu ning kultuuritraditsioonidega. Kehaline kasvatus.
- ✓ Praktilised ülesanded aitavad kinnistada terviseteadlikku käitumist, õpetavad arvestama ergonoomikapõhimõtteid ning väärtustama tervislikku toitumist ja sportlikku eluviisi.

4. Hindamine

Hindamine toimub vastavalt Muraste Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Töödele antakse kirjalik ja/või suuline hinnang I-II kooliastmes.

Hindamisel lähtutakse igast õpilasest individuaalselt ning arvestatakse iga õpilase võimeid.

Õpitulemuste omandamise hindamisel on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, hinne kui ka õpilase enda hinnang oma tööle. Õppeülesande lahendamisel hinnatakse:

- ✓ kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid)
- ✓ valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste rakendamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust)
- ✓ töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust ja kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust)
- ✓ õpilase arengut, püüdlikkust ning kodukorra täitmist.

4. klass, 2 ainetundi nädalas, kokku 70 ainetundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
Käsitöö kavandamine	
<p>kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid</p> <p>leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist</p> <p>leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale</p>	<p>Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades.</p> <p>Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine.</p> <p>Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.</p> <p>Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.</p> <p>Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.</p>
Käsitöö töö kulg	
<p>töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi</p> <p>järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha</p> <p>hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust</p>	<p>Töötamine suulise juhendamise järgi.</p> <p>Töötamine tööjuhendi järgi.</p> <p>Lihtsama tööjuhendi koostamine.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
Rahvakunst	
<p>märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel</p> <p>kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid</p>	<p>Rahvakultuur ja selle tähtsus.</p> <p>Tavad ja kombed.</p> <p>Rahvuslikud mustrid ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel.</p> <p>Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.</p> <p>Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p>
Materjalid	
<p>seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmistamiseks kuluvat aega</p>	<p>Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad.</p> <p>Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.</p>

Tööliigid	
<p>kasutab tekstiilset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid</p> <p>traageldab ning õmbleb lihtõmblust</p> <p>lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme;</p> <p>mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös;</p> <p>koob parempidist silmust ning tunneb õpitud silmuste tingmärke</p> <p>heegeldab õpitud põhisilmuseid ning tunneb nende tingmärke</p>	<p>Tikkimine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Ühe-ja kaherealised pistid. Töö viimistlemine.</p> <p>Õmblemine</p> <p>Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmbleminekäsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Heegeldamine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine (alg-, ahel- ja kinnissilmus) Edasi-tagasi heegeldamine.</p>
Kodundus. Toit ja toitumine	
<p>teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid</p>	<p>Toiduained ja toitained.</p> <p>Tervisliku toitumise põhitõed.</p>
Töö organiseerimine ja hügieen	
<p>teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel</p> <p>järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha</p> <p>teab, kuidas käitelda jäätmeid keskkonnasõbralikult</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamustega</p>	<p>Isikliku hügieeni nõuded köögis töötamisel.</p> <p>Ohutus.</p> <p>Nõude pesemine käsitsi, köögi korrashoid.</p> <p>Jäätmete sorteerimine.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
Toidu valmistamine	

<p>kasutab mõõdnõusid ja kaalu</p> <p>valmistab lihtsamaid tervislikke toite</p>	<p>Retsept.</p> <p>Mõõtühikud.</p> <p>Töövahendid köögis.</p> <p>Ohutus.</p> <p>Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine.</p> <p>Võileivad.</p> <p>Kuumtöötlemata magustoidud.</p> <p>Külmad ja kuumad joogid.</p>
Lauakombed	
<p>katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobivad lauanõud ja –kaunistused.</p> <p>peab kinni üldtuntud lauakommetest</p>	<p>Lauakombed ning lauakatmise tavad.</p> <p>Lauanõud ja –kaunistused.</p>
Kodu korrashoid	
<p>teeb oma eale vastavaid korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid</p> <p>näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust</p>	<p>Puhastus- ja korrastustööd.</p> <p>Kodutööde planeerimine ja jaotamine.</p> <p>Töövahendid.</p>
Tarbijakasvatus	
<p>analüüsib oma taskuraha kasutamist</p> <p>teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele</p>	<p>Taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle.</p> <p>Energia ja vee säästlik tarbimine.</p> <p>Jäätmete sorteerimine.</p>
Projektöpe	
<p>teadvustab end projektitöös toimuvate tegevuste liikmena</p> <p>osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides</p> <p>leiab iseseisvalt või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi</p>	<p>Kavandab ning valmistab väikesemahulisi käsitööesemeid.</p>

<p>kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu.</p>	
---	--

5. klass, 2 ainetundi nädalas, kokku 70 ainetundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
Käsitöö kavandamine	
<p>kavandab omandatud tövõtete abil jõukohaseid käsitööesemeid</p> <p>leiab esemete kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist</p> <p>leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale</p>	<p>Eset valmistades tähtsustab ideed ja kavandit.</p> <p>Kujunduse põhimõtted.</p> <p>Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.</p> <p>Ideede leidmine ja arendamine kavandiks.</p> <p>Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valik.</p>
Käsitöö töö kulg	
<p>töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi</p> <p>järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha</p> <p>hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust</p>	<p>Töötamine suulise juhendamise järgi.</p> <p>Töötamine tööjuhendi järgi.</p> <p>Lihtsama tööjuhendi koostamine.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
Rahvakunst	
<p>märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel</p> <p>kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid</p>	<p>Rahvakultuur ja selle tähtsus.</p> <p>Esemeline rahvakunst.</p> <p>Tavad ja kombed.</p> <p>Rahvuslikud mustrid.</p> <p>Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.</p> <p>Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p>
Materjalid	
<p>eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi</p> <p>seostab käsitöölõnga jämedust</p>	<p>Kanga kudumise põhimõte.</p> <p>Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad.</p> <p>Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad.</p>

	Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.
Tööliigid	
<p>kasutab tekstiilesemeid kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid.</p> <p>traageldab ja õmbleb lihtõmblust</p> <p>lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme</p> <p>mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel</p> <p>koob põhisilmuseid ning tunneb lihtsate põhisilmustega mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke</p> <p>heegeldab õpitud põhisilmuseid ning tunneb nende tingmärke</p> <p>heegeldab lihtsa skeemi järgi</p>	<p>Tikkimine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Ühe- ja kaherealised pistid. Töö viimistlemine.</p> <p>Õmblemine</p> <p>Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Heegeldamine</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine (alg-, ahel- ja kinnissilmus). Ringselt heegeldamine. Ringi heegeldamine skeemi järgi.</p>
Kodundus. Toit ja toitumine	
<p>teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi.</p>	<p>Toiduained ja toitained.</p> <p>Tervisliku toitumise põhitõed.</p> <p>Toidupüramiid.</p> <p>Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad.</p>
Töö organiseerimine ja hügieen	
<p>teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel</p> <p>järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha</p>	<p>Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades.</p> <p>Toidu ohutus.</p> <p>Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid.</p>

<p>tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale</p> <p>koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust;</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust</p>	<p>Tööde järjekord toitu valmistades.</p> <p>Tööjaotus rühmas, hooliv ja arvestav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
Toidu valmistamine	
<p>kasutab mõõdunõusid ja kaalu</p> <p>valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades</p> <p>valmistab lihtsamaid tervislikke toite</p>	<p>Retsept.</p> <p>Mõõtühikud.</p> <p>Töövahendid köögis.</p> <p>Ohutus.</p> <p>Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine.</p> <p>Kuumtöötlemata magustoidud.</p> <p>Külmad ja kuumad joogid.</p> <p>Toor- ja segasalatid.</p> <p>Külmad kastmed.</p>
Lauakombed	
<p>katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobivad laua nõud ja –kaunistused</p> <p>peab kinni üldtuntud lauakommetest</p>	<p>Lauakombed ning lauakatmise tavad.</p> <p>Luanõud ja – kaunistused.</p> <p>Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.</p>
Kodu korrashoid	
<p>teeb oma eale vastavaid korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid</p> <p>näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust</p>	<p>Puhastus- ja korrastustööd.</p> <p>Kodutööde planeerimine ja jaotamine.</p> <p>Töövahendid.</p>
Tarbijakasvatus	
<p>analüüsib oma taskuraha kasutamist</p> <p>tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda</p>	<p>Taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle.</p> <p>Energia ja vee säästlik tarbimine.</p>

võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele	Jäätmete sortimine.
Projektöpe	
<p>teadvustab end projektitöös toimuvate tegevuste liikmena</p> <p>osaleb aktiivselt koostöö- ja suhtlusvormides</p> <p>leiab iseseisvalt või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi</p> <p>kujundab ja põhjendab oma arvamust</p> <p>väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu</p>	<p>Kavandab ning valmistab väikesemahulisi käsitööesemeid.</p>

6. klass, 2 ainetundi nädalas, kokku 70 ainetundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
Käsitöö kavandamine	
<p>Kavandab omandatud töövõtete abil jõukohaseid käsitööesemeid</p> <p>leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist</p> <p>leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale</p>	<p>Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades.</p> <p>Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemede disainides.</p> <p>Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.</p> <p>Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.</p>
Käsitöö töö kulg	
<p>töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi</p> <p>järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha</p> <p>hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust</p>	<p>Töötamine suulise juhendamise järgi.</p> <p>Töötamine tööjuhendi järgi.</p> <p>Lihtsama tööjuhendi koostamine.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
Rahvakunst	
<p>märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel</p> <p>kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid</p>	<p>Rahvakultuur ja selle tähtsus.</p> <p>Esemeline rahvakunst.</p> <p>Tavad ja kombed.</p> <p>Rahvuslikud mustrid ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel.</p> <p>Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.</p> <p>Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades</p>
Materjalid	

<p>kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist</p> <p>eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi</p>	<p>Tekstiilkiudained.</p> <p>Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.</p> <p>Kanga kudumise põhimõte.</p> <p>Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoatud kangad.</p> <p>Tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.</p>
<p>Tööliigid</p>	
<p>kasutab tekstiilset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid</p> <p>traageldab ning õmbleb lihtõmblust</p> <p>lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme</p> <p>mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ja järgib seda oma töös</p> <p>koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke</p> <p>koob lihtsa skeemi järgi</p> <p>heegeldab põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke</p>	<p>Tikkimine.</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid.</p> <p>Ühe- ja kaherealised pisted.</p> <p>Mustri kandmine riidele.</p> <p>Töö viimistlemine.</p> <p>Õmblemine.</p> <p>Töövahendid.</p> <p>Täpsuse vajalikkus õmblustöös.</p> <p>Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga.</p> <p>Õmblusmasina niiditamine.</p> <p>Lihtõmblus.</p> <p>Äärestamine. Palistused.</p> <p>Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud.</p> <p>Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine.</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid.</p> <p>Silmuste loomine.</p> <p>Parempidine ja pahempidine silmus.</p> <p>Ääresilmused.</p> <p>Kudumi lõpetamine.</p> <p>Lihtsa koekirja lugemine ja joonistamine.</p> <p>Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p>

<p>heegeldab lihtsa skeemi järgi</p>	<p>Heegeldamine.</p> <p>Töövahendid ja sobivad materjalid.</p> <p>Põhisilmuste heegeldamine.</p> <p>Skeemi järgi heegeldamine.</p> <p>Ringheegeldamine.</p> <p>Motiivide heegeldamine ja ühendamine.</p> <p>Heegeldustöö viimistlemine.</p>
<p style="text-align: center;">Kodundus. Toit ja toitumine</p>	
<p>võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust</p> <p>teab, mis toidudained riknevad kergesti ning säilitab toiduaineid sobival viisil</p> <p>hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ja teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks</p>	<p>Toiduainete säilitamine.</p> <p>Tervisliku toitumise põhitõed.</p>
<p style="text-align: center;">Töö organiseerimine ja hügieen</p>	
<p>teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel</p> <p>järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha</p> <p>tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning enda võimalusi jäätmete keskkonnasõbralikule käitlemisele kaasaaitamiseks</p> <p>koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust</p>	<p>Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades.</p> <p>Toidu ohutus.</p> <p>Nõude pesemine käsitsi ja masinaga.</p> <p>Tööde järjekord toitu valmistades.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine.</p> <p>Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>
<p style="text-align: center;">Toidu valmistamine</p>	
<p>kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid</p> <p>valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades</p>	<p>Retsept.</p> <p>Mõõtühikud.</p> <p>Töövahendid köögis.</p> <p>Ohutushoid.</p>

valmistab lihtsamaid tervislikke toite kasutades levinumaid toiduaineid ning kül- ja kuumtöötlemistehnikaid	<p>Toiduainete eeltöötlemine, kül- ja kuumtöötlemine.</p> <p>Külmad ja kuumad joogid.</p> <p>Kartulite, munade ja makaronitoodete keetmine.</p> <p>Toor- ja segasalatid.</p> <p>Külmad kastmed.</p> <p>Pudrud ja teised teraviljatoidud.</p>
Lauakombed	
<p>katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades</p> <p>sobivad lauanõud ja –kaunistused</p> <p>peab kinni üldtuntud lauakommetest</p>	<p>Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused.</p> <p>Lauanõud ja – kaunistused.</p> <p>Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.</p>
Kodu korrashoid	
<p>teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid</p> <p>planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi</p> <p>näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust</p>	<p>Puhastus- ja korrastustööd.</p> <p>Kodutööde planeerimine ja jaotamine.</p> <p>Töövahendid.</p> <p>Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga.</p> <p>Hooldusmärgid.</p> <p>Triikimine.</p> <p>Jalatsite hooldamine.</p>
Tarbijakasvatus	
<p>teab väljendite „kõlblik kuni...“ ja „parim enne ...“ tähendust;</p> <p>käitub keskkonnahoidliku tarbijana;</p> <p>oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;</p> <p>analüüsib oma taskuraha kasutamist.</p>	<p>Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle.</p> <p>Tarbijainfo (pakendiinfo).</p> <p>Teadlik ja säästlik energia ja vee tarbimine.</p> <p>Jäätmete sortimine.</p>
Projektöpe	
teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena	Kavandab ning valmistab väikesemahulisi käsitööesemeid.

<p>osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;</p> <p>leiab iseseisvalt või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid</p> <p>suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi</p> <p>kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust</p> <p>väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu</p>	
---	--